

De nieuwe horizon van het sociaal domein

rīnconsult

Roodborstjes en mezen in het sociaal domein

Enige tijd geleden kwam in het gesprek tijdens een lunch met een gemeentesecretaris een ex-collega van hem ter sprake die ik als bestuurder ken. Hij viel op destijds. Hij was ambtenaar in het sociaal domein van de gemeente in een tijd dat mensen uit die sector makkelijk herkenbaar waren aan hun kleding. Hij liep altijd in pak, dat was bijzonder.

Ik herinner me als ambtenaar op een ministerie dat er op onze etage een kapstok stond waar standaard een stropdasing voor degene die naar de staatssecretaris moest. Tot de betreffende bewindsman het idee kreeg dat er bij de afdeling alleen mensen van dezelfde studentenvereniging werkten en daar grapjes over begon te maken.

Voorheen kon je als je verdwaald was in zo'n in de jaren zeventig gebouwde kruip-door-sluip gemeentehuis, wat mij wel eens overkwam, je meestal wel oriënteren waar je was. De directie ruimtelijke ontwikkeling van een gemeente zag er echt anders uit dan als je was bij personeel en organisatie of bij het sociaal domein.

Aan wat er aan de muur hing en hoe de mensen er uit zagen, kon je veel afleiden. En andersom was ik ook makkelijk te duiden. Kwam ik met een collega accountant, dan hoefde ik nooit uit te leggen dat ik de adviseur was en mijn collega de accountant, dat hadden ze al lang door. Ik heb blijkbaar een adviseurs uiterlijk, ben je klaar mee.

Stropdassen mogen dan tegenwoordig schaars zijn, ook vanwege de feminisering van de werkvloer, kleding heeft niet meer als voornaamste functie warmte-isolatie zoals je in de jaren tachtig nog wel kon meemaken op ambtelijke burelen. En in veel gemeentehuizen waar flexwerken de norm is, zitten (of lopen, of staan) mensen van verschillende teams en afdelingen door elkaar. Je ruikt niet meer van kilometers afstand, bij wijze van spreken, wat iemands professionele achtergrond is.

Verdwalen is nu gecompliceerder. Los van de oppervlakkigheid van de observaties over kleding, is er wel betekenis te geven aan wat je aan de buitenkant ziet. De maatschappij, de wetgever, andere overheden, burgers, noem maar op, vragen om integraliteit, om samenwerking. Problemen staan niet op zichzelf, overstijgen steeds meer teams, afdelingen en directies. Het sociaal domein is daarbij vaak de centrale spil, met veel lijntjes naar andere gemeentelijke sectoren.

Vraagstukken hebben input nodig van verschillende professies en vanuit diverse professionele achtergronden. Gezamenlijk gemeentebreed naar problemen kijken is bij vrijwel elk issue aan de orde, u herkent het vast. Het eigen territorium afschermen en vandaar de werkelijkheid benaderen helpt niet meer. Ik noem het vaak het verschil tussen een roodborstjes cultuur en een gemeentelijke mezen biotoop.

Roodborstjes zijn territorium beesten, een territorium dat ze agressief verdedigen (saillant, de nationale vogel van het Verenigd Koninkrijk is de roodborst), met de functiebeschrijving en het jaarplan in de hand. Mezen zwermen, verwerven en delen zo hun kennis en maken zich niet druk over functiebeschrijvingen en jaarplannen. En als het ze niet bevalt gaan ze niet verbitterd jarenlang sikkeneuren in dezelfde organisatie, maar zoeken ze wat anders elders.

Er is een nieuwe generatie aan het binnen komen in gemeenteland, die als mezen in de werkomgeving staan. Niet dat je ze niet vindt bij de ouderen van mijn generatie. Er zijn zich op veel plekken coalities aan het vormen die vanuit de gemeente als geheel stappen willen maken en verder willen, bijvoorbeeld vanuit het Sociaal Domein. Maar altijd met een gemeentebreed perspectief.

rīnconsult